

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๗๖/๒๕๕๗

เรื่องพิจารณาที่ ๕๗/๒๕๕๖

วันที่ ๖ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

เรื่อง ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอเรื่องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๔๕ (๑) ว่า พระราชบัญญัติคุ้มครอง ผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๕๕ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๕ วรรคสอง หรือไม่

ผู้ตรวจการแผ่นดิน ผู้ร้อง เสนอเรื่องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๔๕ (๑) ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสาร ประกอบ สรุปได้ว่า

ผู้ร้องได้รับหนังสือร้องเรียนจากนายธวัช แสงสุข ลงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๕๖ ว่า พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๕๕ ซึ่งบัญญัติว่า “ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดซึ่งต้องรับโทษตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล กรรมการหรือผู้จัดการหรือผู้รับผิดชอบ ในการดำเนินการของนิติบุคคลนั้นต้องรับโทษตามที่กฎหมายกำหนดสำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย เว้นแต่ จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนในการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้น” ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๕ วรรคสอง ตามนัยคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕/๒๕๕๖ ผู้ร้องเรียนจึงส่งเรื่องให้ผู้ร้องเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๔๕ (๑)

ผู้ร้องเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๕ วรรคสอง เป็นบทบัญญัติที่มุ่งคุ้มครองเฉพาะสิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาที่จะต้องได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าไม่มีความผิด เนื่องจากการนำบุคคลเข้าสู่กระบวนการดำเนินคดีอาญาให้ต้องตกเป็น ผู้ต้องหาหรือจำเลย บุคคลดังกล่าวอาจต้องถูกจำกัดสิทธิและเสรีภาพ เช่น การถูกจับกุม หรือถูกคุมขัง สำหรับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๕๕ เป็นบทบัญญัติที่มีผลให้ เมื่อโจทก์สามารถนำสืบให้เห็นถึงข้อเท็จจริงอันเป็นเงื่อนไขของข้อสันนิษฐานว่าบุคคลนั้นเป็นกรรมการ หรือผู้จัดการหรือผู้ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลที่กระทำความผิดแล้ว ก็จะทำให้ได้รับการสันนิษฐานว่ากรรมการหรือผู้จัดการหรือผู้ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลเป็นผู้ร่วมกระทำความผิดและต้องร่วมรับผิดชอบกับนิติบุคคลนั้นด้วย อันเป็นการนำการกระทำความผิดของบุคคลอื่น มาเป็นเงื่อนไขของการสันนิษฐานให้กรรมการหรือผู้จัดการหรือผู้ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลมีความรับผิดทางอาญา และยังเป็นการผลักภาระการพิสูจน์ให้แก่กรรมการหรือผู้จัดการหรือผู้ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคล ในการที่จะต้องนำเสนอพยานหลักฐานเพื่อหักล้างข้อสันนิษฐานนั้น ผู้ร้องจึงเสนอเรื่องพร้อมความเห็นให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๕๕ เฉพาะในส่วนที่ให้สันนิษฐานว่า กรรมการหรือผู้จัดการหรือผู้ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินการของนิติบุคคลนั้นเป็นผู้ร่วมกระทำผิดทางอาญากับนิติบุคคลมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๕ วรรคสอง หรือไม่

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๔๕ (๑) หรือไม่ เห็นว่า ตามคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินได้เสนอเรื่องพร้อมความเห็นให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๕๕ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๕

- ๓ -

วรรคสอง หรือไม่ กรณีจึงต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๔๕ (๑) ประกอบข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำ คำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๑๗ (๑๘) ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีคำสั่งรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัย

ในระหว่างการพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญ ได้มีประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ข้อ ๑ ให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ สิ้นสุดลง ยกเว้นหมวด ๒ และต่อมาเมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๗ มีการประกาศใช้บังคับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ โดยมาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง ได้บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยปัญหาว่ากฎหมายใด ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ ซึ่งหมายถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ หรือไม่เท่านั้น มิได้มีบทบัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าบทบัญญัติ แห่งกฎหมายใดมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งให้จำหน่ายคำร้อง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ปฏิบัติหน้าที่
ประธานที่ประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

- ๔ -

(คำสั่งที่ ๗๖/๒๕๕๗)

(นายเนติมล ใจอกอูร์)

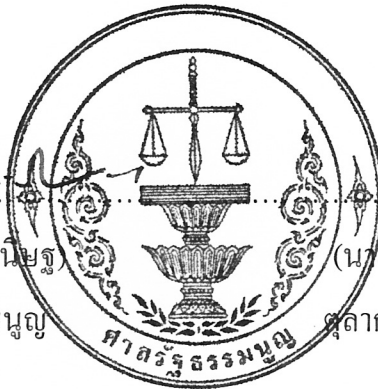
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายชัย ชลาร)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวิทเกียรติ มีนะกนิษฐ)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบุญส่ง กุลบุปผา)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสุพจน์ ไข่มุกด์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ